

litik. Denne udvikling kan skabe et mønster, der kan brede sig til andre dele af EU-samarbejdet. Det øger risikoen for marginalisering af ikke-eurolandene, og det er et problem for Danmark.

På forsvarsområdet har Danmark stået uden for beslutninger, hvor EU i henhold til Maastrichttraktatens art. J.4, stk. 2, har anmodet WEU om at gennemføre en aktion. Lad mig nævne evakuering af EU-statsborgere, mine-rydning i Kroatien, konfliktforebyggelse i Afrika, satellitovervågning af situationen i Kosovo og politimission i Albanien.

Eksemplerne viser, at WEU ikke har bevæget sig i retning af at udgøre EU's forsvarsarm. Tværtimod har WEU jo gennemført beslutninger, som Danmark traditionelt set altid har støttet og internationalt været fortalende for. WEU er nu på vej ud, og EU skal ikke udvikle sig til en konkurrent til NATO. NATO udgør fortsat fundamentet for medlemmernes sikkerhed.

NATO vil også fortsat stå over for en række tunge opgaver på krisestyringsområdet. Vi ser det i dag i Kosovo, og vi ser det i Bosnien. Men i nogle krisesituationer kan NATO og USA være interesseret i, at Europa leder aktionerne, og det vil sige EU.

I kommunikeet fra NATO-topmødet erkendes, at EU ønsker at kunne handle selvstændigt, når NATO som helhed ikke er engageret. Det kan ske ved, at EU trækker på NATO-aktiver, i visse tilfælde på egne midler, hvor en opgave er af begrænset omfang.

Forsvarsforbeholdet er en politisk realitet. Det har betydning for Danmarks deltagelse i europæisk krisestyring. Det sætter grænser for vores rolle i europæisk sikkerhedspolitik.

Det var ikke, hvad vi havde i tankerne, da vi udarbejdede det nationale kompromis. Jeg siger det med den baggrund, at jeg selv var med. Hvad vi i 1992 især var optaget af, var, at WEU ikke skulle skulle være en konkurrent til NATO. NATO's garanti for Europas sikkerhed måtte ikke drages i tvivl; udviklingen er gået i den retning.

I forhold til de retlige og de indre anliggender betyder Amsterdam, at det danske forbehold nu kommer i brug. Lad mig kort minde om, hvad forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender går ud på: Der står i det nationale kompromis: »Danmark kan ikke godtage suverænitetsafgivelse på det retlige og politimæssige område, men kan deltage på det hidtidige mellemstatslige grundlag. Det betyder, at Danmark for sit vedkommende ikke kan

støtte, at dele af søjle 3 overføres til det overnationale samarbejde i søjle 1.« Det vil sige, at det danske forbehold navnlig går på formen af de beslutninger, der træffes, og ikke på indholdet.

Med Amsterdamtraktaten er flygtninge- og immigrationspolitikken og det civile retlige samarbejde flyttet fra søjle 3 til søjle 1. Det vil sige, at disse områder er blevet en del af det almindelige fællesskabsretlige samarbejde. Her er det, det danske forbehold kommer i brug. Det fremgår af den protokol om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, at Danmark ikke deltager i vedtagelser på disse områder; men Danmark kan være med i forhandlingerne, kan give sin mening til kende, og samtidig deltager Danmark fuldt ud i den del af det retlige samarbejde, der vedrører politisamarbejde, kriminalitetsbekæmpelse og strafferet, og som er forblevet mellemstatsligt i søjle 3.

Forbeholdet er klart, Danmark er ikke bundet af de fællesskabsretlige vedtagelser inden for Amsterdamtraktatens nye afsnit 4. De andre lande prøver ikke at presse os til at være med. Vi kan fortsat følge med i diskussionen mellem de andre EU-lande. Vi kan give vores mening til kende, vi kan forsøge at præge udviklingen i overensstemmelse med danske synspunkter. Vi står uden for de beslutninger, der træffes, men kan i det konkrete tilfælde overveje efterfølgende at tilslutte os de vedtagne beslutninger på et mellemstatsligt niveau.

Forbeholdet sætter altså sine klare grænser. Det har betydning for vores deltagelse i det europæiske samarbejde om immigration, asyl og det civile retlige samarbejde. Det er spørgsmål, som borgerne møder i deres hverdag.

Statsministeren har redegjort for regeringens politik i forhold til de danske forbehold. Regeringen agter at efterleve forbeholdene med omhu, og forbeholdene kan som bekendt kun ophæves ved en folkeafstemning.

Samtidig har Danmark en interesse i under fuld respekt for forbeholdene at påvirke udviklingen i retning af danske interesser. Vi må hele tiden nøje tage bestik af udviklingen. Europa har forandret sig og gør det stadig. Det kan komme til at gå stærkt. Efter regeringens opfattelse går det i retning af danske ønsker og danske prioriteter.

Den danske debat må ikke blive isoleret fra udviklingen i Europa, men må forholde sig til den samlede europæiske dagsorden. Og som statsministeren understregede: Når resultatet af de aktuelle drøftelser om asyl og krisestyring